

**Coleoptera – Bogarak rendje**  
**Adephaga – Ragadozó bogarak alrendje**  
**Caraboidea – Futóbogár-alkatúak öregcsaládja**  
**Carabidae – Futóbogarak családja**  
**Cicindelinae – Homokfutrinkák alcsaládja**

*Cicindela campestris* – Mezei cicindela

**Carabinae – Nagyfutrinkák alcsaládja**

*Calosoma sycophanta* – Aranyos bábrabló

*Carabus ulrichi* – Rezes futrinka

**Pterostichinae – Gyászfutófélék alcsaládja**

*Zabrus tenebrioides* – Gabonafutrinka

**Dytiscidae – Csíkbogarak családja**

*Dytiscus marginalis* – Szegélyes csíkbogár

**Polyphaga – Mindenevő bogarak alrendje**  
**Hydrophiloidea (Palpicornia) – Csiboralkatúak öregcsaládja**  
**Hydrophilidae – Csiborok családja**

*Hydrophilus piceus* – Óriás csibor

**Histeridae – Sutabogarak családja**

*Hister quadrimaculatus* – Közönséges sutabogár

**Staphylinoidea – Holyvaalkatúak öregcsaládja**

**Silphidae – Dögbogarak családja**

**Silphinae alcsalád**

*Aclypea (Blitophaga) opaca* – Barna v. aranyszőrű répadögbogár

*Aclypea (Blitophaga) undata* – Fekete répadögbogár

*Dendroxena quadrimaculata (Xylodrepa quadripunctata)* – Négy pettyes hernyórabló

**Nicrophorinae – temetőbogarak alcsaládja**

*Nicrophorus vespillo* – Közönséges temetőbogár

**Staphylinidae – Holyvák családja**

*Staphylinus caesareus* – Aranysujtásos holyva

*Ocypus olens* – Bűzös holyva

**Scarabaeoidea (Lamellicornia) – Lemezescsápúak öregcsaládja**

**Geotrupidae – Álganéjtúrók családja****Lethrinae alcsalád**

*Lethrus apterus* – Nagyfejű csajkó

**Scarabaeidae – Valódi ganéjtúrók családja**

*Scarabaeus typhon (affinis)* – Óriás galacsinhajtó

*Sisyphus schäfferi* – Lőcslábú galacsinhajtó

**Melolonthidae – Cserebogarak családja****Sericinae – Kiscserebogarak alcsaládja**

*Serica brunnea* – Homoki kiscserebogár

**Melolonthinae – Nagycserebogarak alcsaládja**

*Holochelus (Rhizotrogus) aequinoctialis* – Áprilisi cserebogár

*Amphimallon solstitiale* – Júniusi cserebogár

*Melolontha melolontha* – Májusi cserebogár

*Melolontha hippocastani* – Erdei cserebogár

*Polyphylla fullo* – Kalló cserebogár

*Anoxia orientalis* – Keleti cserebogár

*Anoxia pilosa* – Pusztai cserebogár

**Rutelidae – Szipolycserebogarak családja**

*Anisoplia lata* – Széles szipoly

*Anisoplia austriaca* – Osztrák szipoly

*Anisoplia agricola* – Keresztes szipoly

*Chaetopteroptia (Anisoplia) segetum* – Vetési szipoly

*Anomala vitis* – Zöld cserebogár

*Anomala dubia* – Rezes cserebogár

**Dynastidae – Óriásbogarak családja**

*Oryctes nasicornis* – Orrszarvúbogár

*Pentodon idiota* – Butabogár

**Cetoniidae – Virágbogarak családja****Cetoniinae alcsalád**

*Tropinota (Epicometis) hirta* – Bundásbogár

*Oxythyrea funesta* – Sokpettyes virágbogár

*Cetonia aurata* – Aranyos virágbogár

*Protaetia (Potosia) cuprea* – Rezes virágbogár

### **Valginae** alcsalád

*Valgus hemipterus* – Suta virágbogár

### **Buprestoidea** – Díszbogár alkatúak öregcsaládja

#### **Buprestidae** – Díszbogarak családja

##### **Buprestinae** alcsalád

*Perotis (Aurigena) lugubris* – Bronzbogár

*Capnodis tenebrionis* – Tükrös v. fekete díszbogár

#### **Agrilinae** - Karcsúdíszbogarak alcsaládja

*Agrilus cuprescens (aurichalceus)* – Málna karcsúdíszbogár

*Agrilus viridis* – Csemetebogár v. zöld karcsúdíszbogár

### **Elateroidea** – Pattanóbogár alkatúak öregcsaládja

#### **Elateridae** – Pattanóbogarak családja

*Agrypnus murinus* – Egérszínű pattanó

*Hemicrepidius (Athous) niger* – Szerecsenpattanó

*Agriotes lineatus* – Vetési (vonalas) pattanó

*Agriotes ustulatus* – Mezei pattanó

*Agriotes obscurus* – Sötét pattanó

### **Bostrychoidea** – Csuklyásszú-alkatúak öregcsaládja

#### **Bostrychidae** – Csuklyásszúfélék családja

*Rhyzopertha dominica* – Gabona álszú

#### **Anobiidae** – Álszúfélék családja

*Stegobium paniceum* – Kis kenyérbogár

*Lasioderma serricorne* – Dohánybogár

*Ptinus fur* – Közönséges tolvajbogár

#### **Dermestidae** – Porvák családja

*Dermestes lardarius* – Közönséges szalonnaporva

*Anthrenus museorum* – Közönséges múzeumbogár

*Anthrenus verbasci* – Pusstító múzeumbogár

*Attagenus pellio* – Szücsbogár

*Trogoderma granarium* – Kaprabogár (karantén!)

### **Cleroidea** – Szúfarkas-alkatúak öregcsaládja

**Cleridae – Szúfarkasok családja**

*Clerus (Pseudoclerops) mutillarius* – Feketenyakú szúfarkas

*Trichodes apiarius* – Szalagos méhészbogár

*Necrobia rufipes* – Vöröslábú hullabogár

**Trogossitidae (=Temnochilidae) – Korongbogarak családja**

*Tenebr(i)oides mauritanicus* – Nagy kenyérbogár (Lisztmentő bogár)

**Cucujoidea – Bunkóscsápú bogarak öregcsaládja****Nitidulidae – Fénybogarak családja**

*Meligethes aeneus* – Repcefénybogár

**Laemophloeidae – Barázdás kéreglapbogarak családja**

*Cryptolestes (Laemophloeus) ferrugineus* – Vörösbarna-lapos gabonabogár

**Silvanidae – Ragadozó lapbogarak családja**

*Oryzaephilus surinamensis* – Fogasnyakú gabonabogár

**Cryptophagidae – Penészbogarak családja**

*Atomaria linearis* – Törpe répabogár

**Byturidae – Málnabogarak családja**

*Byturus tomentosus* – Kis málnabogár

**Coccinellidae – Bödefélék (katicabogarak) családja****Scymninae – (Atkász)bödice-formák**

*Stethorus punctillum* – Atkászbödice

**Epilachninae – (Növényevő) bödeformák**

*Subcoccinella vigintiquatuorpunctata* – Lucernaböde

**Coccinellinae – Katicák v. valódiböde-formák**

*Coccinella septempunctata* – 7-pettyes katica

*Adalia bipunctata* – 2-pettyes katica

*Harmonia axyridis* – Ázsiai (harlekin) katica

**Tenebrionoidea – Gyászbogáralkatúak öregcsaládja****Tenebrionidae – Gyászbogarak családja**

*Pedinus femoralis* – Kis poszogóbogár (gyökérrágó gyászbogár)

*Tribolium confusum* – Kis lisztbogár

*Tenebrio molitor* – Nagy lisztbogár  
*Opatrum sabulosum* – Sároshátú gyászbogár  
*Crypticus quisquilius* – Fúrge szemétbogár  
*Gnathocerus cornutus* – Agancsos kis lisztbogár  
*Omophlus proteus* – Közönséges pejbogár

### **Meloidae – Hólyaghúzóok v. nünükefélék családja**

*Lytta vesicatoria* – Kőrishogár  
*Epicauta rufidorsum* – Hollóbogár

### **Chrysomeloidea – Növényevő bogarak öregcsaládja**

#### **Cerambycidae – Cincérek családja**

##### **Cerambycinae alcsalád**

*Cerambyx cerdo* – Nagy hőscincér  
*Poecilium (Phymatodes) fasciatum* – Szőlőcincér  
*Plagionotus floralis* – Lucernacincér  
*Neoclytus acuminatus* – Amerikai darázscincér

##### **Lamiinae – gyalogcincér formák alcsaládja**

*Agapanthia dahli* – Sárgagyűrűs bogáncscincér  
*Saperda carcharias* – Nagy nyárfacincér  
*Phytoecia icterica* – Sávornyakú murokcincér  
*Phytoecia caerulea* – Lencincér  
*Oberea linearis* – Mogyorócincér

### **Chrysomelidae – Levélbogarak családja**

#### **Criocerinae – Cincogó levélbogarak alcsaládja**

*Oulema gallaeciana (lichenis)* – Kéknyakú árpabogár  
*Oulema melanopus* – Veresnyakú árpabogár  
*Crioceris asparagi* – Közönséges spárgabogár  
*Crioceris duodecimpunctata* – Tizenkétpettyes spárgabogár  
*Crioceris quatuordecimpunctata* – Tizennégypettyes spárgabogár  
*Crioceris quinquepunctata* – Ötpontos spárgabogár  
*Lilioceris (Crioceris) merdigera* – Hagymabogár  
*Lilioceris (Crioceris) lili* – Liliombogár

##### **Eumolpinae alcsalád**

*Bromius (Adoxus) obscurus* – Firkálóbogár

#### **Chrysomelinae – „Valódi” levélbogarak alcsaládja**

*Leptinotarsa decemlineata* – Burgonyabogár

*Entomoscelis adonidis* – Honvédbogár  
*Gonioctena (Phytodecta) fornicata* – Lucernabogár  
*Colaphus (Colaphellus) sophiae* – Mustárbogár  
*Gastrophysa (Gastroidea) viridula* – Sóskalevélbogár  
*Phaedon cochleariae* – Tormalevélbogár

#### **Galerucinae – Olajosbogarak alcsaládja**

*Galeruca tanacetii* – Fekete olajosbogár v. cigánybogár  
*Diabrotica virgifera virgifera* – Amerikai kukoricabogár

#### **Alticinae – Földibolhák alcsaládja**

*Phyllotreta nemorum* – Nagy káposztabolha  
*Phyllotreta undulata* – Csíkos v. közép káposztabolha  
*Phyllotreta vittula* - Muharbolha  
*Phyllotreta atra* – Fekete káposztabolha  
*Aphthona euphorbiae* – Lenbolha  
*Chaetocnema tibialis* – Répabolha  
*Psylliodes attenuatus* – Kender- v. komlóbolha  
*Psylliodes chrysocephalus* – Nagy repcebolla

#### **Cassidinae – Pajzsosbogarak alcsaládja**

*Cassida nebulosa* – Pajzsos labodabogár

#### **Bruchinae – Zsizsikek alcsaládja**

*Bruchus pisorum* – Borsózsizsik  
*Acanthoscelides obtectus* – Babzsizsik

### **Curculionoidea (Rhynchophora) – Ormányosalkatúak öregcsaládja**

#### **Attelabidae – Eszelények családja (I.)\***

*Apoderus coryli* – Mogyorólevélsodró

#### **Rhynchitidae – Eszelények családja (III.)\***

*Tatianaerhynchites (Neocoenorrhinus) aequatus* – Kőkény v. pirosszárnyú eszelény  
*Neocoenorrhinus (Coenorrhinus) germanicus* – Szamócaeszelény  
*Rhynchites auratus* – Aranyos v. meggyeszeleny  
*Rhynchites bacchus* – Bíborszínű v. almaeszeleny  
*Byctiscus betulae* – Szivarsodró eszelény

(\*Ma már három családra osztották az eszelényeket, a 'második' a Nemonyxidae – álleszelény félek)

#### **Apionidae – Cickányormányosok családja**

*Protapion apricans* – Vörösheremag-cickányormányos  
*Perapion violaceum* – Sóska-cickányormányos  
*Rhopalopion longirostre* – Mályvamag-cickányormányos

## Curculionidae – Ormányosbogarak családja

### Otiorrhynchinae alcsalád

*Otiorrhynchus rugosostriatus* – Nagy szamócavincellér

*Otiorrhynchus ovatus* – Kis szamócavincellér

*Otiorrhynchus ligustici* – Hamvas vincellérbogár

*Peritelus familiaris* – Kendermagbogár

*Phyllobius oblongus* – Közönséges levélbarkó

*Phyllobius argentatus* – Ezüstös levélbarkó

*Phyllobius pyri* – Gyümölcsfa levélbarkó

### Brachyderinae alcsalád

*Polydrusus sericeus* – Selymes lombormányos (ültetvényeink leggyakoribb „ezüstös levélbarkója”!)

*Sitona puncticollis* – Nagy csipkézőbarkó

*Sitona humeralis* – Lucerna csipkézőbarkó

*Sitona macularius (crinitus)* – Borsó csipkézőbarkó

*Psallidium maxillosum* – Feketebarkó

### Tanymecinae alcsalád

*Tanymecus palliatus* – Hegyesfarú barkó

*Tanymecus dilaticollis* – Kukoricabarkó

### Lixinae (Cleoninae) alcsalád

*Asproparthenis (Cleonus) punctiventris* – Lisztes répabarkó

*Bothynoderes affinis (Cleonus fasciatus)* – Sávós répabarkó

*Lixus scabricollis* – Répalevél barkó

### Hyperinae – „Gubósormányosok” alcsaládja

*Hypera postica (Phytonomus variabilis)* – Lucernaormányos

### Molytinae alcsalád

*Hylobius abietis* – Nagy fenyőormányos

### Calandrinae (Rhynchophorinae) – „Zsuzsokfélék” alcsaládja

*Sitophilus granarius* – Gabonazsuzsok

*Sitophilus oryzae* – Rizszsuzsok

### Ceutorhynchinae alcsalád

*Ceutorhynchus obstrictus (assimilis)* – Repcebecő-ormányos

*Ceutorhynchus pallidactylus (quadridens)* – Repceszár-ormányos

*Neoglocianus (Ceutorhynchus) maculaalba* – Máktok-ormányos

*Ceutorhynchus pleurostigma* – Káposztagyökér-gubacsormányos

*Oprohinus (Ceutorhynchus) suturalis* – Hagymaormányos

### Baridinae – „Tőormányosok” v. bázisok alcsaládja

*Melanobaris (Baris) laticollis* – Káposztafő-ormányos

*Aulacobaris (Baris) coerulescens* – Repcegyökér-ormányos

**Curculioninae – „Igazi ormányosok” alcsaládja**

*Curculio elephas* – Gesztenyeormányos

*Curculio nucum* – Mogyoróormányos

**Anthonominae – „Likasztóbogarak” alcsaládja**

*Anthonomus rubi* – Szamóca-bimbólikasztó ormányos

*Anthonomus pomorum* – Alma-bimbólikasztó ormányos

*Anthonomus pyri* – Körte-rügyfűró ormányos

**Tychiinae – Magormányosok alcsaládja**

*Tychius (Aoromius) quinquepunctatus* - Borsóormányos

*Tychius flavus* – Lucerna magormányos

**Scolytinae – Valódi szűbogarak alcsaládja**

*Scolytus rugulosus* – Kis kéregszú

*Scolytus mali* – Nagy kéregszú

*Xyleborus (=Anisandrus) dispar* – Púposzú



## Strepsiptera – Legyezőszárnyúak rendje

Rovarparaziták. A megtámadott-fertőzött (sztilopizált) gazdaállat – amely a Hymenoptera és Auchenorrhyncha rendekből kerül ki – rendszerint nem pusztul el, így nem lehet a parazitoidok közé sorolni az ide tartozó fajokat. Ez a „sztilopizáció” a gazdaállaton sokszor még rendszertani szempontból is zavart keltő elváltozásokat okozhat, elsősorban a másodlagos ivari bélyegeken.

Rendkívül nagy az ivari dimorfizmus. A hímek szabadon élők, rágó típusú csökevényes szájszerveikkel nem táplálkoznak. Csápjaik egy, vagy több ízén is hosszú nyúlványok lehetnek. Elő- és középtoruk mérsékeltten fejlett, de az utótör erősen megnagyobbodott, ami azzal magyarázható, hogy az első szárnypár csökevényes ún. rezgőpárrá alakult (analóg a Diptera-k rezgentyűjével, csak náluk a második pár alakult billérré – haltera), a hátsó pár viszont szokatlanul széles és legyezőszerűen összehajtható (innen a rend elnevezése is).

A nőtények – egy család kivételével – egész életüket élősködve töltik gazdaállatuk potrohszelvényei között. Ivaréretten sem valódi imágók, hanem ún. neoténias alakok (külső ivarszerveik nincsenek, és egyéb lárvakori bélyegeket is őriznek). Nyűszerű megjelenésűek, bár a fejtorra összeolvadt fej és tor erősen kitinizált, és ez nyúlik a külvilágra a potrohszelvények közül. Szájszerveik csökevényesek, szemek, csápjaik, szárnyaik és lábaik sincsenek. Különleges szervük a potrohukban lévő ún. költőtásak, amely a fejtoron nyílik. Elevenszülők.

Az 1. stádiumú lárvák 3 pár lábbal, pontszemekkel és az utolsó potrohszelvényen hosszú sertékkal rendelkeznek. Ezek furakodnak be a gazdaállat testébe, és miután megvedlenek, elvesztik szemeket és végtagjaikat. A 4. lárvastádium után kifurakszanak és bebábozódnak.

A mintegy 500 fajukból nálunk közel 40 fajukat mutatták ki. Ilyenek: *Stylops melittae* – **Méhkedvelő legyezőszárnyú** (Stylopidae) (Andrena-, azaz nevével ellentétben nem földi-, hanem elsősorban bányászmehek fajok a gazdaállatai); *Xenos vesparum* – **Darázskedvelő legyezőszárnyú** (Xenidae) (gazdaállatai különböző Polistes fajok; ld. képek!); *Elenchus tenuicornis* – **Kabóca kedvelő legyezőszárnyú** (Elenchidae) (gazdaállatai a Delphacidae kabóca fajokból kerülnek ki).

**Xenos vesparum L<sub>1</sub>**



**nőtény**



**hím**



**„sztilopizált” Polistes faj**



**Neuropteroidea – Recésszárnyú-formájúak öregrendje****Raphidioptera – Tevenyakú fátyolkák rendje**

*Dichrostigma (Raphidia) flavipes* – Sárgalábú tevenyakú

**Megaloptera – Vízi recésszárnyúak rendje**

*Sialis lutaria* – Közönséges vízifátyolka

**Neuroptera – Igazi recésszárnyúak rendje****Myrmeleontidae – Hangyalesők családja**

*Euroleon nostras* – Erdei (közönséges) hangyaleső

**Chrysopidae – Valódi v. zöldfátyolkák családja**

*Chrysoperla carnea* – Közönséges fátyolka

*Chrysopa perla* – Aranyszemű fátyolka

**Hemerobiidae – Barnafátyolkák családja**

*Hemerobius humulinus* – Ligeti v. közönséges barnafátyolka

*Drepanopteryx phalaenoides* – Sarlószárnyú fátyolka

**Mecoptera – Csőrös rovarok rendje****Panorpidae – Skorpiólegyek családja**

*Panorpa communis* – Közönséges skorpiólégy